

Redaksjonens hjørne

Mineralevolusjon

Fantes det mineralstoffer i Jordas urtid? Fantes det vakre beryllkrystaller, som den du ser på forsiden av dette nummeret? Var de mineralene en kunne finne den gang, de samme som man kan finne i dag, eller var det andre typer? I dag er det registrert 4923 unike mineraler. De har alle blitt til gjennom ulike geologiske og kjemiske prosesser gjennom Jordens historie.

Dette er kjent, men i de senere årene har geologer og mineraloger blitt mer og mer klar over at livet og dets utvikling også har bidratt til det mangfoldet av mineraler vi finner i dag. Det har foregått en utvikling parallelt med den biologiske; en snakker om en mineralevolusjon. En av de mest fremtredende forskere på dette området, amerikaneren Robert M. Hazen, anslår at minst to tredjedeler av alle dagens kjente mineraler er indirekte eller direkte relatert til biologiske prosesser.

Det er ikke med lite stolthet reaksjonen kan presentere en artikkel av Edward Grew og Robert M. Hazen spesialskrevet til STEIN nettopp omkring mineralevolusjon. Nærmere bestemt om evolusjonen av mineraler som inneholder grunnstoffet Beryllium. En mer utvidet utgave av artikkelen ble nylig publisert i det prestisjetunge tidsskriftet *American Mineralogist* (Vol 99).

Bak artikkelen ligger det et enormt og nitidig forskningsarbeide. Dette hadde ikke vært mulig, uten de mange mineraloger, geologer og amatører verden over, som gjennom årene har bidratt til at deres funn har blitt registrert og publisert gjennom ulike kanaler. Uten disse registreringene hadde f.eks. ikke Grew & Hazen hatt noe

materiale å bygge på, og vi hadde ikke fått tatt del i denne kunnskapen. STEIN ønsker å være en slik publiseringskanal, der en kan skrive om de funn en gjør, stort og smått.

I dette nummeret skriver Lars Olav Kvamsdal om funn av strontianitt fra Bjørndalen, og Roy Kristiansen om flere nye artige oppdagelser fra Herrebøkasa, bl.a. 3 nye fosfatmineraler for Norge.

Takk til dem som bidrar til fellesskapet og vitenskapen på denne måten, for det som står på trykk blir registrert. Det som ikke deles forsvinner og blir verdiløst. Det er mange som gjør funn, men ikke deler, - da blir den kunnskapen borte for kommende generasjoner. Redaksjonen tar derfor gjerne imot flere bidrag - av alle slag.

*Smaragd, Byrud, Minnesund.
Krystallen er 2,2 x 1 cm.
Ca 230 millioner år gammel.
Samling: Bjørn Skår. Foto Trond Lindseth.*